

MØTEBOK

Arkivsaksnr.: 12/1445-4

Ark.: K54 &13

Sak nr **Styre/råd/utvalg:**
122/12 Formannskapet

Møtedato:
08.11.2012

Saksbehandler: Kari-Anne Steffensen Gorset, Miljøvernkonsulent

HØRINGSUTTALELSE TIL DOKUMENTET VESENTLIGE VANNFORVALTNINGSSPØRSMÅL VANNREGION GLOMMA

Lovhjemmel: Vannforskriften

FORMANNSKAPETS VEDTAK:

Lunner kommune fremmer følgende høringsuttalelse til dokumentet Vesentlige vannforvaltningsspørsmål for Vannregion Glomma:

Dokumentet Vesentlige vannforvaltningsspørsmål for Vannregion Glomma gir generelt sett et en god oversikt over de utfordringer en står overfor i forbindelse med vannforvaltningen i vannregionen.

Følgende forhold kommenteres når det gjelder påvirkninger, utfordringer, utviklingstrekk og risikovurderinger:

1. Avrenning fra landbruk omfatter også erosjon fra jordbruksarealer. Dette kommer ikke tydelig nok fram i høringsdokumentet.

Følgende forhold kommenteres når det gjelder uavklarte problemstillinger:

1. Det er behov for en vurdering av samfunnsmessige konsekvenser for ulike nivå av måloppnåelse, herunder sektormål på miljøtiltak og hvilke konsekvenser ulike tiltaksnivå vil ha for ulike landbrukspolitiske målsetninger som matproduksjon og matkvalitet. Det kreves overordnede avveininger av mål for å komme videre i tiltaksarbeidet mellom sektorer. Det er derfor behov for å klargjøre bedre ansvarsforhold i forbindelse med oppfølging av tiltak og virkemidler innenfor landbrukssektoren.
2. Dersom det skal være mulig å nå miljømålene innen fristen må manglende metodikk, veiledning og retningslinjer komme på plass. Dette gjelder blant annet for vannforekomster med «mulig risiko», for å klargjøre økologisk tilstand for vannforekomstene som nå har udefinert økologisk tilstand, for leirelver som trenger forbedret metode for klassifisering av god økologisk tilstand, samt at det er behov for en egen standard for bruk av vannplanter og fisk som klassifiseringselement og som overvåkingsparametre.

3. Det er behov for å klargjøre ansvarsforhold og deltagelse i arbeidet i vannområdene for ulike sektormyndigheter (Statens landbruksforvaltning, NVE, Statens vegvesen, Mattilsynet, Direktoratet for mineralforvaltning osv).
4. Det er behov for tilstrekkelig personellressurser og kompetanse for gjennomføring av tiltakene hos alle aktører.
5. Det er nødvendig å sikre at det er en reell konkurransesituasjon for kjøp av konsulenttenester, bl.a til overvåking og klassifisering av biologiske parametre.
6. Det er behov for overordnet vurdering av betydningen av bredere kantsone, for eksempel 10m, som tiltak for å begrense avrenning/erosjon fra jordbruket og naturlig erosjon, vurdert opp mot jordlovens krav og produksjonsmål i jordbruket.

Behandling og avstemming:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Rådmannens innstilling:

Lunner kommune fremmer følgende høringsuttalelse til dokumentet Vesentlige vannforvaltningsspørsmål for Vannregion Glomma:

Dokumentet Vesentlige vannforvaltningsspørsmål for Vannregion Glomma gir generelt sett et en god oversikt over de utfordringer en står overfor i forbindelse med vannforvaltningen i vannregionen.

Følgende forhold kommenteres når det gjelder påvirkninger, utfordringer, utviklingstrekk og risikovurderinger:

2. Avrenning fra landbruk omfatter også erosjon fra jordbruksarealer. Dette kommer ikke tydelig nok fram i høringsdokumentet.

Følgende forhold kommenteres når det gjelder uavklarte problemstillinger:

7. Det er behov for en vurdering av samfunnsmessige konsekvenser for ulike nivå av måloppnåelse, herunder sektormål på miljøtiltak og hvilke konsekvenser ulike tiltaksnivå vil ha for ulike landbrukspolitiske målsetninger som matproduksjon og matkvalitet. Det kreves overordnede avveininger av mål for å komme videre i tiltaksarbeidet mellom sektorer. Det er derfor behov for å klargjøre bedre ansvarsforhold i forbindelse med oppfølging av tiltak og virkemidler innenfor landbrukssektoren.
8. Dersom det skal være mulig å nå miljømålene innen fristen må manglende metodikk, veiledning og retningslinjer komme på plass. Dette gjelder blant annet for vannforekomster med «mulig risiko», for å klargjøre økologisk tilstand for vannforekomstene som nå har udefinert økologisk tilstand, for leirelver som trenger forbedret metode for klassifisering av god økologisk tilstand, samt at det er behov for en egen standard for bruk av vannplanter og fisk som klassifiseringselement og som overvåkingsparametre.

9. Det er behov for å klargjøre ansvarsforhold og deltagelse i arbeidet i vannområdene for ulike sektormyndigheter (Statens landbruksforvaltning, NVE, Statens vegvesen, Mattilsynet, Direktoratet for mineralforvaltning osv).
10. Det er behov for tilstrekkelig personellressurser og kompetanse for gjennomføring av tiltakene hos alle aktører.
11. Det er nødvendig å sikre at det er en reell konkurransesituasjon for kjøp av konsulenttenester, bl.a til overvåking og klassifisering av biologiske parametre.
12. Det er behov for overordnet vurdering av betydningen av bredere kantsone, for eksempel 10m, som tiltak for å begrense avrenning/erosjon fra jordbruket og naturlig erosjon, vurdert opp mot jordlovens krav og produksjonsmål i jordbruket.

Sammendrag:

Dokumentet Vesentlige vannforvaltningsspørsmål med vedlegg beskriver de viktigste utfordringene med forvaltningen av vannressursene i Vannregion Glomma. Det er en oppsummering av dagens vannmiljøtilstand, de viktigste påvirkningsfaktorene, interesser og hensyn som vil bli vektlagt i det videre planarbeidet fram mot Forvaltningsplanen.

Dokumentet gir et overordnet innblikk i de utfordringene en står overfor når det gjelder vannforvaltning.

Saksutredning:**1. FAKTA:**

Leiravassdraget starter i Lygnaområdet i Gran og fortsetter gjennom Lunner via bl.a Grøa, Skjerva, Avalsjøen og Leirsjøen. Nitelvavassdraget har sitt utspring i Mylla og Øståsen/Romeriksåsen oppstrøms Harestuvannet. Således er Lunner kommune omfattet av vannområde Leira-Nitelva. I tillegg er en del av Lunner med i Vannområde Bekkelagsbassenget og dette gjelder vassdragene sør for Gjerdingen og videre mot Oslo. Øverst i vassdragene er det relativt liten påvirkning, men det vil være viktig å sørge for å ikke forringe vannkvaliteten i disse områdene.

Vannområde Leira-Nitelva har utformet et grunnlagsnotat til høringsuttalelse til dokumentet Vesentlige vannforvaltningsspørsmål for Vannregion Glomma med vedlegg. Innholdet i dette grunnlagsdokumentet er tatt inn i denne saken.

Høringsuttalelser skal sendes Vannregion Glomma innen 31.12.2012.

Hoveddokumentet som er ute på høring er Vesentlige vannforvaltningsspørsmål for Vannregion Glomma. I tillegg kommer Vesentlige vannforvaltningsspørsmål for de tilhørende vannområdene som vedlegg til hoveddokumentet. Dokumentet utgjør en midtveishøring på vei mot en endelig forvaltningsplan i 2015 og gir en kort innføring i vesentlige vannforvaltningsspørsmål og oppsummerer arbeidet med karakterisering (dvs innsamling av relevante data om naturforhold og påvirkninger pr vannforekomst). Det beskriver planen for videre arbeid, utfordringer, og tiltak for å nå miljømålene. Det gir kun en grov oversikt over de viktigste påvirkningene i vassdragene. For grundigere beskrivelse av påvirkningene må man se på dokumentet for hvert enkelt vannområde. Hoveddokumentet peker på avrenning fra landbruk som den viktigste påvirkningsfaktoren i Vannregion Glomma. Dokumentet beskriver også hvordan økt effekt av klimaendringer vil kunne medføre større problemer med overløp og lekkasjer fra kloakksystemene, mer erosjon og avrenning fra landbruksarealer som igjen vil kunne gi mer eutrofe (næringsrike med stor grad av algevekst) vassdrag i bebygde strøk. Dokumentet peker på at over 40% av elvene og 30% av innsjøene står i fare for ikke å nå miljømålene innen 2021. Det gis en oversikt over de brukerinteresser og mulige interessekonflikter som det må tas hensyn til og vektlegges i planarbeidet.

Dokumentet viser at samtlige vannområder har store miljøutfordringer og at det vil være behov for omfattende og kostnadskrevenne tiltak innen flere sektorer for å nå målene. Ansvar for gjennomføring og finansiering av nødvendige tiltak vil påligge den sektor som forårsaker belastningene i vannmiljøet.

1.1 Vannområde Leira - Nitelva

Dokumentet Vesentlige vannforvaltningsspørsmål for Vannområde Leira – Nitelva gir en overordnet beskrivelse av hvilke påvirkninger og utfordringer man har i vannområdet, samt utviklingstrekk og risikoen for ikke å nå miljømålene innen 2015 (Leira) og 2021 (Nitelva). Dokumentene går grundigere inn på påvirkninger (skiller mellom Leira og Nitelva) og brukerinteresser, og gir en mer spesifikk beskrivelse av utviklingstrekk og risikovurdering for det enkelte vannområde. Til slutt oppsummeres hovedutfordringene og uavklarte problemstillinger.

Vannområdet består av to hovedvassdrag, Leira og Nitelva, med tilhørende sideelver. Leiravassdraget inngår i første planperiode og har derfor frist 2015 for å nå vannforskriftens målsetting, mens Nitelva som inngår i andre planperiode har 2021 som frist for å nå vannforskriftens målsetting. Hovedutfordringene i vannområdet er knyttet til eutrofiering (overgjødning), vassdragsinngrep, sur nedbør og fremmede arter. Landbruket peker seg ut som hovedkilden til eutrofiering, men avrenning fra spredt bebyggelse og kommunale avløpsanlegg er også viktige kilder. Det er relativt stor partikkeltilførsel fra naturlig erosjon, noe som også bidrar til eutrofiering. Sur nedbør, som i hovedsak skyldes langtransportert forurensing, medfører endrede livsvilkår for fisk og i verste fall fiskedød. Mange vannforekomster blir i dag kalket for å motvirke effektene av sur nedbør.

Dokumentet gir en detaljert beskrivelse av brukerinteresser og særlige interesser, samt potensielle interessemotsetninger. Utviklingstrekk som kan være av betydning for måloppnåelse blir beskrevet. Det pekes på at man forventer:

- betydelig befolkningsvekst og næringsutvikling
- rekrutteringsproblemer innenfor teknisk sektor
- nedbygging av landbruksarealer og flere deltidsbønder med de konsekvensene det får for oppfølging av miljøtiltak
- økt effekt av klimaendringer med mer regn, flom, erosjon og fare for ras
- mindre forsuring pga. mindre langtransportert forurensing som følge av internasjonale avtaler

50% av de 77 vannforekomstene i vannområdet er i risiko for ikke å nå miljømålene innen fristen, mens 30% er i mulig risiko (det må innhentes mer kunnskap). For å oppnå god økologisk tilstand i hele vannområdet innen 2021 er det viktig å sikre at alle sektorer tar sin del av ansvaret. Da er det nødvendig med hensiktsmessige rammebetingelser som omfatter blant annet økonomiske og juridiske virkemidler. Det er også nødvendig med forbedret kunnskapsgrunnlag, metoder og retningslinjer for å få klassifisert leirelver og hvordan tilstanden skal vurderes, samt for beregninger av kost- nytte og kost-effekt av tiltakene.

1.2 Vannområde Bekkelagsbassenget

Dokumentet Vesentlige vannforvaltningsspørsmål – Bekkelagsbassenget vannområde viser at de største utfordringene er knyttet til de bebygde og mer urbane områdene enn de delene av

vannområdet som tilhører Lunner. Det er i dokumentet påpekt at drikkevannsforsyning medfører vannstandsregulering og ferdselsrestriksjoner omkring flere av innsjøene i Marka. Dette fører også til endring av naturlig vannføring i vassdragene. Reguleringer er en utfordring med hensyn til friluftsliv og naturmangfold.

Grovt sett har vannforekomstene i Marka god tilstand, mens byvassdragene og fjorden har moderat/dårlig tilstand. Innenfor kommunegrensa til Lunner er det oppført følgende vannforekomster: Branntjernet søndre, Kalvetjern, Kalvetjernet sør og nordre Branntjernet og alle disse er oppført med «Ingen risiko» og «god økologisk tilstand». Katnosa er oppført under Jevnaker kommune.

2. VURDERING/DRØFTING:

Arbeidet med tiltak vil kreve både personellressurser og økonomiske ressurser ikke minst på kommunalt nivå, og det vil derfor være viktig å være klar over hvilke utfordringer kommunene og andre sektorer står foran når tiltaksanalysen/forvaltningsplanen skal utarbeides og nødvendige tiltak gjennomføres. Dokumentene som nå er på høring har til hensikt å vise hvilke utfordringer en står ovenfor.

3. KONKLUSJON

Dokumentet Vesentlige vannforvaltningsspørsmål for Glomma gir generelt sett et en god oversikt over de utfordringer en står overfor i forbindelse med vannforvaltningen i vannregionen.

Følgende forhold kommenteres når det gjelder påvirkninger, utfordringer, utviklingstrekk og risikovurderinger:

1. At avrenning fra landbruk også omfatter erosjon fra jordbruksarealer kommer ikke tydelig nok fram.

Følgende forhold kommenteres når det gjelder uavklarte problemstillinger:

1. Det er behov for en vurdering av samfunnsmessige konsekvenser for ulike nivå av måloppnåelse. Sektormål på miljøtiltak og hvilke konsekvenser ulike tiltaksnivå vil ha for ulike landbrukspolitiske målsetninger som matproduksjon og matkvalitet. Det kreves overordnede avveininger av mål for å komme videre i tiltaksarbeidet mellom sektorer. Det er derfor behov for å klargjøre bedre ansvarsforhold i forbindelse med oppfølging av tiltak og virkemidler innenfor landbrukssektoren.
2. Dersom det skal være mulig å nå miljømålene innen fristen må manglende metodikk, veiledning og retningslinjer komme på plass. Dette gjelder blant annet for vannforekomster med «mulig risiko», for å klargjøre økologisk tilstand for vannforekomstene som nå har udefinert økologisk tilstand, for leirelver som trenger forbedret metode for klassifisering av god økologisk tilstand, samt at det er behov for en egen standard for bruk av vannplanter og fisk som klassifiseringselement og som overvåkingsparametre.

3. Det er behov for å klargjøre ansvarsforhold og deltagelse i arbeidet i vannområdene for ulike sektormyndigheter (Statens landbruksforvaltning, NVE, Statens vegvesen, Mattilsynet, Direktoratet for mineralforvaltning osv).
4. Det er behov for tilstrekkelig personellressurser og kompetanse for gjennomføring av tiltakene hos alle aktører.
5. Det er nødvendig å sikre at det er en reell konkurransesituasjon for kjøp av konsulenttenester, bl.a til overvåking og klassifisering av biologiske parametre.
6. Det er behov for overordnet vurdering av betydningen av bredere kantsone, for eksempel 10m, som tiltak for å begrense avrenning/erosjon fra jordbruket og naturlig erosjon, vurdert opp mot jordlovens krav og produksjonsmål i jordbruket.

DOKUMENT I SAKEN:

Vedlagt:

Høring av Vesentlige vannforvaltningsspørsmål vannregion Glomma
Vesentlige vannforvaltningsspørsmål Vannområde Leira-Nitelva
Vesentlige vannforvaltningsspørsmål Bekkelagsbassenget vannområde

Øvrige dokument:

Særutskrift av saken med saksframlegg sendes til:

Østfold fylkeskommune, Pb 220, 1702 SARPSBORG

Rett utskrift av møtebok.

Roa, 15/11-12

Jenny Høivstad
Utvalgssekretær